

Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem

Framställan från äldrenämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem godkänns i enlighet med bilaga 2 och 3 till utlåtandet och med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Erik Slottner anför följande.

Ärendet

Äldrenämnden ansvarar för tre valfrihetssystem, hemtjänst, dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden. I ett valfrihetssystem ska krav och förutsättningar för utförarna så långt som möjligt vara samma oavsett regiform. Privata utförare som ingår i valfrihetssystemen upphandlas enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) medan driftentreprenader upphandlas enligt lag om offentlig upphandling (LOU) där krav och förutsättningar regleras genom kontrakt/avtal. En kommun kan dock inte teckna avtal med verksamheter som drivs i egen regi. Stadens krav och förutsättningar regleras i stället genom uppdragsbeskrivningar.

Den 16 december 2020 tog äldrenämnden beslut om att förfrågningsunderlagen för dagverksamhet samt vård och omsorgsboenden skulle revideras. Utifrån dessa har äldreförvaltningen arbetat fram förslag för revidering av uppdragsbeskrivningarna för egen regi för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. Uppdragsbeskrivningarna skiljer sig från förfrågningsunderlagen främst i fråga om kompetenskrav. Detta efter att kompetensen i äldreomsorgen varit föremål för diskussion under våren bland annat med anledning av covid-19. Äldrenämnden föreslår en höjning på kraven gällande personalens kompetens. Motsvarande förslag till ändring som

nu görs i föreslagna uppdragsbeskrivningar kommer också föreslås som förändringar vid nästa revidering av förfrågningsunderlagen för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende.

När det gäller uppdragsbeskrivning för hemtjänst har kommunfullmäktige givit äldrenämnden i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlag för hemtjänst också kontinuerligt revidera uppdragsbeskrivningen. Äldrenämnden föreslår att motsvarande hantering ska gälla för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. I praktiken innebär det att när ett förfrågningsunderlag revideras för något av de valfrihetssystem som äldrenämnden ansvarar för revideras även motsvarande uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter. Kraven i uppdragsbeskrivningarna ska i tillämpliga delar vara samma som i förfrågningsunderlagen alternativt ha en högre ambitionsnivå. Stadsdelsnämnderna ska själva också, precis som för hemtjänst, kunna göra vissa lokala kompletteringar.

Beredning

Ärendet har initierats av äldrenämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ser i stort positivt på förslaget, men föreslår förtydliganden i enlighet med de spårade ändringarna i 3.

Bromma stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till förslaget, men önskar förtydliganden avseende bland annat punkt 3.6 Arbetsledning i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att förslaget är bra och tar hänsyn till lärdomarna från pandemin.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig i huvudsak bakom förslaget, men föreslår vissa ändringar, bland annat avseende rekrytering och arbetsledning.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd menar att förslaget är bra, i synnerhet att det nu finns en uppdragsbeskrivning för dagverksamhet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd välkomnar förslaget, framförallt att uppdragsbeskrivningar och förfrågningsunderlag nu kommer att revideras samtidigt.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till förslaget, men önskar förtydliganden på ett antal punkter.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att förslaget i huvudsak är bra, men framför viss oro kring kompetenskraven för personalen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ställer sig i huvudsak bakom förslaget, men påtalar också behovet av en likvärdig uppföljning över hela staden för att undvika kvalitetskillnader inom stadens äldreomsorg.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är i hög grad positiv till förslaget, men önskar framföra att vissa förtydliganden behöver göras, bland annat avseende punkt 3.6 Arbetsledning i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Skärholmens stadsdelsnämnd är överlag positiv till förslaget, men befarar att de höjda kompetenskraven kan bli svåra att nå.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och tycker särskilt att det är bra med höjda kompetenskrav för personalen.

Södermalms stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till förslaget och framhåller särskilt att det är bra med likställighet mellan förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivningar, men menar dock att kompetenskraven kan bli svåra att nå till 2024.

Östermalms stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget, men framhåller ett antal punkter där förtydliganden bör göras. Man önskar också att äldreförvaltningen håller ihop och anordnar kompetenshöjande insatser i hela staden.

Mina synpunkter

Det finns få dokument i äldreomsorgen som är så viktiga som förfrågningsunderlag, uppdragsbeskrivningar och riktlinjer för biståndsbedömning. Det är de dokument som ytterst styr äldreomsorgen och att förändra dem är i förlängningen att förändra vardagen för äldre i Stockholm. Därför har riktlinjerna för biståndsbedömning reviderats och förtydligats, liksom förfrågningsunderlagen och uppdragsbeskrivningarna för valfrihetssystemen. Nu är turen kommen till uppdragsbeskrivningarna för vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Det är närmare tio år sedan dagverksamheten senast sågs över och det var därför hög tid för både ett nytt förfrågningsunderlag och en ny uppdragsbeskrivning.

Ett annat tema har varit att göra äldreomsorgen mer likställd mellan systemen och mellan utförarna. När nu kraven på hemtjänstanställdas kompetens har höjts kommer de även att höjas för anställda vid dagverksamheter och vård- och omsorgsboenden. Det kommer att leda till en

högre kvalitet för de äldre som bor på boenden i Stockholm eller som bevistar dagverksamhet.

Utifrån de erfarenheter och lärdomar som dragits under pandemin har även andra förändringar och förtydliganden gjorts, bland annat kring arbetsledning och vårdhygienisk standard. Sammantaget innebär därför förslaget en ambitionshöjning för stadens vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter.

I ett sent skede upptäcktes ett sakfel i bilaga 2 punkt 3.13, där det står att en samordnad individuell plan (SIP) *kan* upprättas i stället för *ska* upprättas. Det kommer att åtgärdas i samband med övrig slutredigering.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Uppdragsbeskrivning för dagverksamhet
3. Uppdragsbeskrivning för vård- och omsorgsboende

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag
2. Att därutöver anföra följande.

Förslaget på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut.

Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna.

Vi vill att staden ska ha bemanningsenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg.

Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre.

Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår alltför psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet kan ersättas av ordet ska, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende. Detta har vi

påpekat vid ett flertal tillfällen och först nu tar majoriteten till sig av kritiken och ämnar ändra detta i slutredigeringen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem godkänns i enlighet med bilaga 2 och 3 till utlåtandet och med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 23 februari 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Erik Slottner

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Äldrenämnden ansvarar för tre valfrihetssystem, hemtjänst, dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden. I ett valfrihetssystem ska krav och förutsättningar för utförarna så långt som möjligt vara samma oavsett regiform. Privata utförare som ingår i valfrihetssystemen upphandlas enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) medan driftentreprenader upphandlas enligt lag om offentlig upphandling (LOU) där krav och förutsättningar regleras genom kontrakt/avtal. En kommun kan dock inte teckna avtal med verksamheter som drivs i egen regi. Stadens krav och förutsättningar regleras i stället genom uppdragsbeskrivningar.

Den 16 december 2020 tog äldrenämnden beslut om att förfrågningsunderlagen för dagverksamhet samt vård och omsorgsboenden skulle revideras. Utifrån dessa har äldreförvaltningen arbetat fram förslag för revidering av uppdragsbeskrivningarna för egen regi för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. Uppdragsbeskrivningarna skiljer sig från förfrågningsunderlagen främst i fråga om kompetenskrav. Detta efter att kompetensen i äldreomsorgen varit föremål för diskussion under våren bland annat med anledning av covid-19. Äldrenämnden föreslår en höjning på kraven gällande personalens kompetens. Motsvarande förslag till ändring som nu görs i föreslagna uppdragsbeskrivningar kommer också föreslås som förändringar vid nästa revidering av förfrågningsunderlagen för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende.

När det gäller uppdragsbeskrivning för hemtjänst har kommunfullmäktige givit äldrenämnden i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlag för hemtjänst också kontinuerligt revidera uppdragsbeskrivningen. Äldrenämnden föreslår att motsvarande hantering ska gälla för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. I praktiken innebär det att när ett förfrågningsunderlag revideras för något av de valfrihetssystem som äldrenämnden ansvarar för revideras även motsvarande uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter. Kraven i uppdragsbeskrivningarna ska i tillämpliga delar vara samma som i förfrågningsunderlagen alternativt ha en högre ambitionsnivå. Stadsdelsnämnderna ska själva också, precis som för hemtjänst, kunna göra vissa lokala kompletteringar.

Några förslag i uppdragsbeskrivningarna

Personalens kompetens

I förslagen till uppdragsbeskrivning för dagverksamhet (avsnitt 3.6.1) och vård- och omsorgsboende (avsnitt 4.6.1) framgår vikten av engagerad och utbildad personal. Med detta avses att all omvårdnadspersonal ska ha yrkesförberedande utbildning från vård- och omsorgsprogrammet eller 1 500 poäng utifrån nationella yrkespaketet för undersköterskor vård och omsorg. Äldre utbildningar som undersköterska exempelvis från vårdlinjen, social servicelinje eller omvårdnadsprogrammet godkänns. Kravet gäller inte vid anställning av semestervikarier och vikarier för kortare sjukfrånvaro. Kompetenskravet är en höjning av tidigare krav och därmed har utföraren fram till den 1 januari 2024 på sig att kompetensutveckla befintlig personal.

Arbetsledning

I förslagen till uppdragsbeskrivningar finns ett avsnitt för arbetsledning (avsnitt 3.6 respektive 3.5.4). För vård- och omsorgsboenden gäller att det ska vara känt för personal, enskilda och närstående vem som har till uppgift att leda och fördela arbetet och som har ansvar för att utföra uppgifter avseende arbetsmiljön. Utföraren ska säkerställa att det i boendet finns arbetsledning dygnet runt, årets samtliga dagar.

Vårdhygienisk standard

I förslaget till uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende står att utföraren ska uppfylla krav på god vårdhygienisk standard enligt hälso- och sjukvårdslagen och ansvarar för att personalen har erforderlig kunskap om vårdhygien samt att fortbildning sker kontinuerligt. Utföraren ska ha tillgång till vårdhygienisk expertis och det kan ske genom att utföraren tecknar avtal med Vårdhygien Stockholm inom Region Stockholm.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2021 följande.

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem.
2. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas dagverksamhet inom stadens valfrihetssystem.

3. Äldrenämnden överlåter uppdragsbeskrivningarna till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.
4. Äldrenämnden överlåter till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att äldrenämnden får i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlagen kontinuerligt revidera underlag till uppdragsbeskrivningarna.
5. Äldrenämnden överlåter till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att äldrenämnden får i uppdrag att följa upp uppdragsbeskrivningarna och rapportera till verksamhetsansvarig nämnd.

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 augusti 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Vid äldrenämndens sammanträde den 16 december 2020 beslutades om reviderade förfrågningsunderlag för dagverksamhet samt vård och omsorgsboende (dnr 5.1.1–584/2020 och 5.1.1–627/2020). Utifrån dessa har nu äldreförvaltningen arbetat fram förslag på uppdragsbeskrivningar för egenregi. Det som skiljer uppdragsbeskrivningarna och förfrågningsunderlagen åt är främst kravet på personalens kompetens. Under våren 2021 har kompetenskravet för stadens äldreomsorgsverksamhet varit föremål för diskussion bland annat med anledning av Covid-19. Detta har gjort att äldreförvaltningen, vid revidering av förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivningar, föreslår en höjning av kraven på personalens kompetens anpassat utifrån vilken typ av verksamhet det är. Motsvarande förslag till ändring som nu görs i dessa uppdragsbeskrivningar kommer också föreslås som förändringar vid nästa revidering av förfrågningsunderlagen för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner uppdragsbeskrivningarna och överlämnar dem till kommunstyrelsen för vidare beslut av kommunfullmäktige.

När det gäller uppdragsbeskrivning för hemtjänst har kommunfullmäktige givit äldrenämnden i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlag för hemtjänst också kontinuerligt revidera uppdragsbeskrivning (dnr KS 718/215). Äldreförvaltningen föreslår att motsvarande hantering ska gälla för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. I praktiken innebär det att när ett förfrågningsunderlag revideras för något av de valfrihetssystem som äldrenämnden ansvar för revideras även motsvarande uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter. Kraven i uppdragsbeskrivningarna ska i tillämpliga delar vara desamma som i förfrågningsunderlagen alternativt ha en högre ambitionsnivå.

Stadsdelsnämnderna ska själva också, precis som för hemtjänst, kunna göra vissa lokala kompletteringar.

Slutligen föreslås även att äldrenämnden får i uppdrag att följa upp uppdragsbeskrivningarna och rapportera till verksamhetsansvarig nämnd.

Beredning

Ärendet har initierats av äldrenämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser i stort positivt på äldrenämndens förslag till *Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem* och de krav som ställs i dessa. Stadsledningskontoret anser att stadsdelsnämndernas uppdragsbeskrivningar för dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden är ett viktigt verktyg i stadens arbete med att nå visionen om *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla och mål 1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande*.

Stadsledningskontoret anser det vara positivt att när något förfrågningsunderlag revideras för något av de valfrihetssystem som äldrenämnden ansvarar för så revideras även motsvarande uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter. Stadsledningskontoret anser vidare att det är bra att äldrenämnden får i uppdrag att följa upp uppdragsbeskrivningarna och rapportera till verksamhetsansvarig nämnd.

Stadsledningskontoret anser att det finns välgrundade motiv för att ställa de nu föreslagna kompetenshöjande kraven och att de höjda kraven även krävs utifrån de aktuella nationella bestämmelserna avseende kompetens för undersköterskor. De aktuella kompetenshöjningarna är både nödvändiga och angelägna, även om det kan innebära en utmaning att uppnå att all befintlig personal genomgår vidareutbildning. Stadsledningskontoret ser också att det nya kravet på grundkompetens kan medföra

utmaningar för verksamheten att klara sin kompetensförsörjning. Det finns idag svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens.

Kravet gäller inte vid anställning av semestervikarier och vikarier för kortare sjukfrånvaro. Stadsledningskontoret tycker att det är rimligt att kraven på kompetens för tillsvidareanställd personal och semestervikarier ser olika ut, eftersom det annars skulle bli svårt att bemanna verksamheten.

Under remisshanteringen så har det framkommit att text i avsnitt 3.6 i uppdragsbeskrivning för vård- och omsorgsboende, som avser arbetsledning behöver förtydligas, texten förtydligas något enligt nedan. Intentionerna med avsnittet är oförändrat men det är viktigt att beskrivningen ger en tydlig och korrekt bild av vad som är det formella och arbetsrättsliga ansvaret för respektive funktion. Även ett förtydligande av ansvaret för att medicinskt ansvarig sjuksköterska fullgör sitt ansvar att tillse att anmälan görs till IVO om den enskilde i samband med vård och behandling drabbas av eller utsatts för risk att drabbas av vårdskada (Lex Maria) har gjorts i bilaga 3.

3.6 Arbetsledning

Utföraren ska säkerställa att det i boendet finns arbetsledning dygnet runt. Det ska dygnet runt, årets samtliga dagar, finnas en arbetsledare på plats i verksamheten och det ska vara känt för personal, enskilda och närstående vem denne är.

Detta innebär att det ska finnas en utsedd person på plats som har i uppdrag att arbetsleda och fördela arbetet när ansvarig chef inte är på plats under kvällar, nätter och helger, men denne person har inte ansvaret som ligger på chef i dennes arbetsgivarroll. Det innebär att händelser och situationer som kan uppstå under kvällar, nätter och helger, där det krävs beslut som ligger inom ansvarig chefs mandat och befogenheter inte kan fördelas till arbetsledaren. Det behöver därför finnas en tydlig beskrivning av vad arbetsledningen omfattar och vad arbetsledaren inte har befogenhet att hantera i de fall arbetsledaren inte är chef. Utföraren/ansvarig chef ska vidare säkerställa att utsedda arbetsledare har rätt förutsättningar och rätt kompetens för uppdraget.

Ledningsorganisationen ska möjliggöra närvarande, handledande och kompetenta chefer som stöd för utvecklingen av ett engagerat medarbetarskap vid det aktuella boendet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem godkänns i enlighet med bilaga 2 och 3 och med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna uppdragsbeskrivningarna, det är viktigt att stadens äldreomsorg bedrivs på ett så likartat sätt som möjligt, oavsett regi. Den äldre har rätt att förvänta sig samma kvalitet och innehåll oavsett vilken utförare som väljs.

Förvaltningen ser även positivt på att äldreförvaltningen ansvarar för att ta fram uppdragsbeskrivningar för verksamheter i egen regi utifrån förfrågningsunderlagen. När ett förfrågningsunderlag revideras för något av de valfrihetssystem som äldrenämnden ansvar för revideras även motsvarande uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter.

Förvaltningen vill dock lämna följande synpunkter gällande

Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas verksamhet Vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem.

3.6 Arbetsledning

En tydligare beskrivning önskas av begreppet arbetsledare då detta inte är en titel i Stockholms stad.

4.46-4.47 Rehabilitering och medicintekniska produkter.

Stycket behöver förtydligas vad gäller spårbarhet och besiktning samt kompletteras med hänvisningar till lagrum och stadens riktlinjer.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Veronica Palm m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Palm (Fi), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget om höjt kompetenskrav. Kompetenskravet för stadens äldreomsorgsverksamheter har varit föremål för diskussion bland annat med anledning av covid-19. Det är bra att kravet på kompetens höjs för att äldreomsorgens verksamheter ska kunna erbjuda högre kvalitet på vård och omsorg.

Kravet gäller inte vid anställning av semestervikarier och vikarier för kortare sjukfrånvaro. Förvaltningen tycker att det är rimligt att kraven på kompetens för tillsvidareanställd personal och semestervikarier ser olika ut, eftersom det annars skulle bli svårt att bemanna verksamheten.

Förvaltningen tycker att det är bra att stycket gällande arbetsledning lyfts fram i uppdragsbeskrivningarna för vård- och omsorgsboenden. Pandemin har synliggjort vikten av ett nära ledarskap dygnet runt och att det är tydligt i organisationen vem/vilka brukare, personal och/eller anhöriga kan vända sig till vid frågor.

Förvaltningen samtycker även till den nya skrivelsen gällande vårdhygienisk standard. Förvaltningen har sedan ett antal år tillbaka avtal med Vårdhygien Stockholm, som innebär att personal inom förvaltningens särskilda boenden ges utbildning, information och rådgivning i vårdhygieniska frågor. På så sätt säkerställs arbetssätt och kompetens gällande bland annat basala hygienrutiner.

Slutligen samtycker förvaltningen till att äldrenämnden ges i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlagen revidera uppdragsbeskrivningarna, att följa upp uppdragsbeskrivningarna och rapportera till verksamhetsansvarig nämnd.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till uppdragsbeskrivningarna och anser att det övergripande innehållet är betydande och väsentligt för utförande av respektive uppdrag.

Förvaltningen vill dock framföra ett antal synpunkter på nedanstående områden inom respektive uppdragsbeskrivning.

Vård- och omsorgsboende

3.6 Arbetsledning

I uppdragsbeskrivningen står att: *Utföraren ska säkerställa att det i boendet finns arbetsledning dygnet runt. Det ska dygnet runt, årets samtliga dagar, finnas en tydligt utpekad arbetsledare på plats i verksamheten och det ska vara känt för personal, enskilda och närstående vem denne är.*

Förvaltningen anser att krav på särskilt utsedd arbetsledare dygnet runt har betydelse för verksamhetens drift. Utsedda arbetsledare som ansvarar för den operativa driften, så som bemanning och hantering av särskilda händelser, bidrar till en ökad trygghet för både boende och personal.

Förvaltningen ser också betydelsen av att en arbetsledare har befogenheter och särskilt fördelade arbetsmiljöuppgifter kopplat till uppdraget. Förvaltningen ställer sig dock frågande till om arbetsmiljöuppgift i den omfattning som beskrivs i form av ställföreträdare för att utöva arbetsgivarens allmänna arbetsmiljöansvar kan fördelas till en arbetsledare utan formellt personalansvar. *”För den som berörs av fördelningen ska arbetsmiljöarbetet vara en särskild uppgift som ingår som en del i anställningen. Det innebär att den anställde arbetsledaren ansvarar för att utöva arbetsgivarens allmänna arbetsmiljöansvar och är arbetsgivarens ställföreträdare inom sin verksamhet, avdelning, enhet eller motsvarande när denne tjänstgör som arbetsledare.”* (se sidan 12 i uppdragsbeskrivningen). Enligt Arbetsmiljöverket kan arbetsmiljöuppgifter fördelas till medarbetare som har den kompetens och kunskap som krävs för uppgiften men ansvaret för arbetsmiljön kan inte delegeras. Förvaltningen anser att ansvara och vara ställföreträdare för att utöva ett allmänt arbetsmiljöansvar i praktiken innebär ett delegerande av ansvar.

Förvaltningen anser vidare att det är viktigt att alla medarbetare vet vem som är tjänstgörande arbetsledare. Däremot ställer vi oss frågande inför betydelsen av att alla boende och anhöriga ska ha kännedom om detta. Förvaltningen anser att det är alla medarbetares ansvar att föra vidare frågor eller liknande av betydelse till arbetsledare eller ansvarig enhetschef.

4.11 Kontakt med arbetsmarknadsförvaltningen, praktikanter och elever

Att möjliggöra för praktikanter, elever och högskolestuderande inom vård- och omsorgsrelaterade utbildningar anser förvaltningen vara en viktig del i arbetet med personalförsörjning till äldreomsorgen. Även praktikanter och personer med behov av olika sysselsättningsfrämjande insatser ska kunna tas emot inom äldreomsorgen. Förvaltningen vill framhålla att kompetensbaserad rekrytering ska beaktas vid all form av placering och rekrytering eftersom majoriteten av de arbetsuppgifter som utförs inom vård- och omsorgsboenden förutsätter kompetens inom vård och omsorg. Förvaltningen menar därför att krav på rekryteringsförfarandet bör omnämnas i uppdragsbeskrivningen.

Vård- och omsorgsboende och dagverksamhet

4.6.1 Kompetenskrav oavsett anställningsform (vård- och omsorgsboende)

3.6.1 Kompetens (dagverksamhet)

Förvaltningen välkomnar ett höjt kompetenskrav för baspersonal inom äldreomsorgen. Förvaltningen vill likväl lyfta en del utmaningar kopplade till de höjda kompetenskraven. Genom Äldreomsorgslyftet och språkhöjande satsningar finns i nuläget möjligheter för medarbetare att utbilda eller vidareutbilda sig på arbetstid. Trots detta finns utmaningar både när det gäller att motivera medarbetare att söka till utbildningarna och sedan även genomföra hela utbildningen. Det finns också utmaningar för medarbetare att uppnå godkänt inom utbildningarna där ofta språkkompetens blir en utvecklingsbarriär. Förvaltningen ser behov av ett stadsövergripande förhållningssätt och vägledning när medarbetare inte klarar av att uppnå ställda krav vid kompetensutveckling eller av särskilda skäl inte genomför kompetenshöjande insatser. Det kan till exempel handla om en nära förestående pension.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på uppdragsbeskrivningar för vård- och omsorgsboende och dagverksamhet i egen regi. Uppdragsbeskrivningarna ger verksamheterna stöd och en vägledning för deras respektive uppdrag. Förvaltningen ser också positivt på att man

höjer kompetenskravet samt belyser vikten av ett närvarande ledarskap med ett arbetsmiljöansvar.

Uppdragsbeskrivning finns sedan tidigare för vård- och omsorgsboende, men inte för dagverksamheter. Förvaltningen tycker att det är bra att uppdragsbeskrivning tagits fram för dagverksamhet.

I stadens budget för 2022 tas upp om uppdragsbeskrivning även för servicehus, vilket förvaltningen tycker är bra.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Lisa Carlsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Angelo Tapia (Fi), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Uppdragsbeskrivning

Kompetens och anställning

Äldreförvaltningen har arbetat fram en uppdragsbeskrivning som ställer höga krav på personalens kompetensnivå och som bereder tryggare anställningar för medarbetarna. Detta ställer sig förvaltningen positiv till. För att nå kvalitetsmålen inom äldreomsorg krävs personal med goda förutsättningar för uppdraget. De nya kvalitetskraven innebär att utförarverksamheterna behöver kartlägga medarbetares nuvarande utbildningsnivå och planera för deltagande i vidareutbildningar.

Dagverksamhetens uppdrag

I förslaget för uppdragsbeskrivning för dagverksamhet föreslås en åtstramning av uppdragets omfattning för social dagverksamhet med krav på omfattande behov av vård eller omsorg eller andra hinder som gör att den enskilde inte kan ta del av icke biståndsbedömda dagverksamheter. Förvaltningen ser positivt på detta, kravspecifikationen lämnar större möjlighet för en mer likriktad bedömning samt bättre förutsättningar för att platserna på biståndsbedömda dagverksamheter upptas av de som har störts behov.

Hörselfrämjande miljö

Förvaltning välkomnar kraven på aktivt arbete för en hörselfrämjande miljö och ökad kompetens gällande hörselhjälpmedel. Att inte ha möjlighet att medverka på grund av nedsatt hörsel skapar utanförskap och isolering vilket förvaltningen vill förebygga i den utsträckning det är möjligt.

Revidering av underlag

Förvaltningen ställer sig positiv till att äldrenämnden får i uppdrag att revidera uppdragsbeskrivningen i samband med förfrågningsunderlaget. Förvaltningen delar äldreförvaltningens uppfattning om att uppdragsbeskrivningarna ska hålla en hög ambitionsnivå i relation till förfrågningsunderlaget.

Uppföljningsansvar

Förvaltningen ställer sig positiv till att äldrenämnden tar över uppföljning av uppdragsbeskrivning. Att stadsdelsnämnderna följer upp sina egna verksamheter lämnar utrymme för olika tolkning av hur uppföljningarna ska utföras och bedömas. Med en centraliserad uppföljning torde uppföljningarna bli mer likriktade och ge bättre förutsättningar för stadsövergripande jämförelser.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslagen till uppdragsbeskrivningar för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende i egen regi. Det är viktigt att samma förutsättningar gäller oavsett regiform och att uppdragsbeskrivningarna är tydliga.

Uppdragsbeskrivningarna är utarbetade utifrån förfrågningsunderlagen men detaljeringsgraden under de olika rubrikerna är, enligt förvaltningen, varierande. I vissa fall mycket detaljerad och i vissa fall saknas viktig information. Förvaltningen vill särskilt framföra några synpunkter på de föreslagna uppdragsbeskrivningarna.

Dagverksamhet

2.1 Uppdragets omfattning

I skrivningen om Social dagverksamhet för personer med omfattande vård och omsorgsbehov framgår att fysiska och eller andra hinder kan göra det svårt att delta i öppna icke biståndsbedömda dagverksamheter. Här borde det, enligt förvaltningen, även framgå andra orsaker såsom sociala behov eller behov av att bryta social isolering.

3.6.2 Rekrytering och personalförsörjning

Här nämns inte kompetensbaserad rekrytering vilket är stadens utgångspunkt vid rekrytering.

3.17 Lex Sarah

I jämförelse med beskrivningen i 3.29.1 om Lex Maria/ vårdskada saknas här att rapportering ska ske till stadsdelsnämnden.

3.28 Basala hygienrutiner

Här önskar förvaltningen ett tydliggörande kring att utföraren ska göra egenkontroller av följsamheten till basala hygienrutiner.

Vård- och omsorgsboende

Det är, enligt förvaltningen, bra att kraven på undersköterskeutbildning höjts och all samtlig omvårdnadspersonal ska ha utbildningen motsvarande vård- och omsorgsprogrammet alternativt 1500 poäng. Det är positivt att tillgången till sjuksköterska under jourtid kontinuerligt kan ses över och anpassas utifrån de enskildas aktuella behov. Samverkan och avvikelshantering bör enligt förvaltningen läggas till vid beskrivning av vad ledningssystemet ska innehålla.

2.4 Information till den enskilde

I uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende står om biståndshandläggarens ansvar kring handläggning före och i samband med beslut. Detta passar enligt förvaltningen inte in i denna uppdragsbeskrivning. Det innebär även att vissa uppgifter står flera gånger vilket försvårar läsningen och tillgängligheten i dokumentet. Enligt förvaltningen skulle en separat uppdragsbeskrivning för biståndshandläggare vara bra och som är gemensam för stadsdelarna.

4.12 Lex Sarah

I jämförelse med beskrivningen i 4.43 om Lex Maria/ vårdskada saknas här att rapportering ska ske till stadsdelsnämnden.

4.18 Boendemiljö, utrustning och förbrukningsartiklar

Här framgår att en god hemlik miljö ska erbjudas den enskilde. Förvaltningen frågar sig vad en god hemlik miljö innebär? Många äldre, med eller utan demensdiagnos, har kognitionssvårigheter och det är, enligt förvaltningen, viktigt att boendemiljön på olika sätt underlättar de äldres vardag. En bättre formulering är en, utifrån ett kognitionstänk, anpassad boendemiljö.

4.20 Kontaktmannaskap

I den sista meningen i sista stycket används uttrycket ”han/hon” vilket inte är i enlighet med normkritiskt förhållningssätt.

4.42.2 Vårdhygienisk standard

Här önskar förvaltningen ett tydliggörande kring att utföraren ska göra egenkontroller av följsamheten till basala hygienrutiner.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Ulla Sjöbergh (S) och Karin Norman (V), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom förslagen till uppdragsbeskrivningar för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende i egen regi. Förvaltningen lämnar dock några synpunkter kring kraven på kompetenshöjning.

En höjning av kompetenskraven både vad gäller undersköterskeutbildning och i svenska språket är bra. Kompetensutveckling är dock redan idag en utmaning då alla medarbetare inte är intresserade eller motiverade till att studera vilket kan bero på att många medarbetare närmar sig pensionsålder. Förvaltningen erfar att trots att utbildning erbjuds på arbetstid är det svårt att väcka intresse för denna. Det kan komma att krävas mycket motivationsarbete för att nå upp till de nya kraven till den 1 januari 2024. Vidare är det oklart hur den kompletterande kompetenshöjningen upp till 1500 poäng ska anordnas/erhållas samt även hur bedömningen ska göras av vad den ska innehålla då behovet kan vara individuellt. Förvaltningen vill också framhålla svårigheterna som finns med vikarietäckning för personer i utbildning. Vikarier har ofta kortare erfarenhet av arbetet och lägre utbildningsgrad vilket kan innebära en kvalitets-sänkning i verksamheten. Utöver detta kommer kravet på arbetsledning på plats i verksamheten dygnet runt att kräva utbildningsinsatser.

Att tillsvidareanställningar med heltid ska vara norm ser förvaltningen som positivt då det skapar trygga anställningsförhållanden och kan vara en del i att fler väljer att arbeta kvar samt höja statusen för arbete inom vård och omsorg. Förvaltningen befarar dock att detta kommer att öka kostnaderna för bemanning när flexibiliteten i schemalagningen begränsas.

Förvaltningen anser det vara bra att äldrenämnden får i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlag för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende kontinuerligt också revidera motsvarande uppdragsbeskrivning på samma sätt som redan är beslutat om för hemtjänst. Det är viktigt att förutsättningar och krav är desamma oavsett regiform inom valfrihetsystemen. Det ska vara tydligt vad som krävs av utföraren och vad den äldre kan förvänta sig vilket bidrar till trygghet för den äldre i valet av utförare.

Förvaltningen ställer sig också positiv till förslaget om att äldrenämnden får i uppdrag att följa upp uppdragsbeskrivningarna och rapportera till verksamhetsansvarig nämnd.

Förvaltningen föreslår att remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Elvir Kazinic m.fl. (S), *bilaga 1*.

Veronica Stiernborg m.fl. (V) anmälde att de inte deltar i beslutet.

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till de föreslagna uppdragsbeskrivningarna vilket främjar en likställighet i stadens äldreomsorg, oavsett utförare. Dock skiljer sig de båda uppdragsbeskrivningarna väsentligt åt i sitt innehåll där *Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas verksamhet Vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem* är mer kravställande vilket kan behöva ses över utifrån möjligheten att kvalitetssäkra och följa upp kvaliteten i äldreomsorgens dagverksamheter.

Förvaltningen har en synpunkt avseende en skrivning gällande *Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas verksamhet Vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem*

4.2 Utgångspunkter för genomförande av uppdrag.

”Vidare ansvarar utföraren för att ha ett systematiskt arbetssätt för att säkerställa att alla, oavsett kön, könsidentitet, etnicitet, sexuell läggning, religion och funktionsnedsättning, får vård och omsorg på lika villkor. Metoder för detta arbete är ett inkluderande förhållningssätt, jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys.”

Förvaltningen hade önskat en tydligare formulering i stycket där vård och omsorg inte ska erhållas på lika villkor utan en jämställd vård och omsorg ska erhållas utifrån den enskilda individens behov.

4.42.2 Förvaltningen önskar en tydligare skrivning avseende basala hygienrutiner. Detta särskilda område framkommer tydligare i uppdragsbeskrivning för dagverksamhet. Utifrån Coronapandemin har brister i efterföljsamhet av basala hygienrutiner särskilt lyfts som riskfaktor inom äldreomsorgen och bör därför vara tydligt beskrivet utan möjlighet till olika tolkningar. Avseende basala hygienrutiner

bör beskrivas att även huvudduk som används av religiösa skäl, ingår i arbetskläder och ska följa samma hygienkrav som övriga arbetskläder.

Förvaltningens synpunkter avseende *Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas verksamhet Dagverksamhet inom stadens valfrihetsssystem*

3.2.8 Avseende basala hygienrutiner bör beskrivas att även huvudduk som används av religiösa skäl, ingår i arbetskläder och ska följa samma hygienkrav som övriga arbetskläder.

3.6.1 Avsnitt om personalens kompetens

Förvaltningen önskar ett förtydligande att personal inom dagverksamhet med särskild inriktning så som exempelvis demens eller omfattande fysiska vård- och omsorgsbehov, ska ha erforderlig utbildning utifrån verksamhetens målgrupp.

Förvaltningen uppmärksammar att ett avsnitt om anhöriga och närstående saknas i uppdragsbeskrivningen. Särskilt i dagverksamhet för äldre personer med demens är anhörigperspektivet viktigt att uppmärksamma. Vidare saknas ett avsnitt om psykisk hälsa, ett allt mer uppmärksammat område inom äldreomsorgen. Risk för psykisk ohälsa kan vara en orsak till att äldre beviljas dagverksamhet och området bör därmed lyftas i uppdragsbeskrivningen.

Förvaltningen vill även påtala behovet av en mer likvärdig, sammanhållen och kontinuerlig uppföljning av såväl kraven som ställs i förfrågningsunderlagen samt uppdragsbeskrivningarna. För att minimera risken för skillnader vid uppföljning och säkerställande av kvalitet i insatser för stadens äldre medborgare oavsett utförare bör uppföljningarna samordnas på ett annat sätt. En översyn bör ske av nuvarande uppföljningssystem där ett flertal personer i de 13 stadsdelsförvaltningarna idag ansvarar för en väsentlig del av uppföljningarna och därmed säkerställandet av en likvärdig kvalitet. Detta tillvägagångssätt riskerar att innebära skillnader i kravställandet för kvalitén inom stadens äldreomsorg.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till uppdragsbeskrivningarna, innehållet är väsentligt och betydande för utförande av respektive uppdrag. Uppdragsbeskrivningarna möjliggör ökad likställighet av verksamheterna inom staden. Förvaltningen vill dock framföra synpunkter till nedanstående kapitelområden inom respektive uppdragsbeskrivning.

Vård- och omsorgsboende

3.6 Arbetsledning

I uppdragsbeskrivningen står att ”Utföraren ska säkerställa att det i boendet finns arbetsledning dygnet runt. Det ska dygnet runt, årets samtliga dagar, finnas en tydligt utpekad arbetsledare på plats i verksamheten och det ska vara känt för personal, enskilda och närstående vem denne är.”

Förvaltningen anser att krav på särskilt utsedd arbetsledare dygnet runt bidrar till en ökad trygghet för både boende och personal samt har betydelse för verksamhetens drift.

Förvaltningen ser också att detta förutsätter befogenheter och särskilt fördelade arbetsmiljöuppgifter kopplat till uppdraget. Förvaltningen ställer sig dock frågande till om arbetsmiljöuppgift i den omfattning och befogenheter som i uppdragsbeskrivningarna beskrivs i form av ställföreträdare för att utöva arbetsgivarens allmänna arbetsmiljöansvar kan fördelas till en arbetsledare utan formellt personalansvar. ”För den som berörs av fördelningen ska arbetsmiljöarbetet vara en särskild uppgift som ingår som en del i anställningen. Det innebär att den anställda arbetsledaren ansvarar för att utöva arbetsgivarens allmänna arbetsmiljöansvar och är arbetsgivarens ställföreträdare inom sin verksamhet, avdelning, enhet eller motsvarande när denne tjänstgör som arbetsledare” sidan 12.

Enligt Arbetsmiljöverket kan arbetsmiljöuppgifter fördelas till medarbetare som har den kompetens och kunskap som krävs för uppgiften¹ men ansvaret för arbetsmiljön kan inte delegeras. Förvaltningen anser att ansvara och vara ställföreträdare för att utöva ett allmänt arbetsmiljöansvar i praktiken innebär ett delegerande av ansvar.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att alla medarbetare vet vem som är tjänstgörande arbetsledare, däremot ställer sig förvaltningen frågande inför betydelsen av att alla boende och anhöriga ska ha kännedom om detta vid arbetsledning utanför kontorstid då dessa naturligt vänder sig till personal som tjänstgör på avdelningen som i sin tur rapporterar till arbetsledare eller säkerställer att ansvarig chef får informationen.

Vård och omsorgsboende och Dagverksamhet

4.6.1 Kompetenskrav oavsett anställningsform (Vob)

3.6.1 Kompetens (Dagverksamhet)

Förvaltningen välkomnar ett höjt kompetenskrav för baspersonal inom äldreomsorgen i enlighet med nationellt ställda krav. Förvaltningen vill dock lyfta utmaningar kopplat till de höjda kompetenskraven. I nuläget finns möjligheter för medarbetare att utbilda eller vidareutbilda sig på arbetstid genom Äldreomsorgslyftet och språkhöjande satsningar. Trots dessa möjligheter finns utmaningar i att motivera medarbetare till att ansöka till och genomföra hela utbildningen. Vidare finns utmaningar för medarbetare att uppnå godkänt inom utbildningarna där språkkompetens ofta är hindret för att tillgodogöra sig utbildningsinnehållet. Förvaltningen ser behov av ett stadsövergripande förhållningssätt när medarbetare inte klarar av att uppnå ställda krav vid kompetensutveckling eller av särskilda skäl inte genomför kompetenshöjande insatser.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 november 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Ulrika Lorentzi m.fl. (S) och Shamsa Ali Hassan m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sara Soumah (Fi), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är överlag positiv till gemensamma uppdragsbeskrivningar för dagverksamhet och vård och omsorgsboende inom staden och de krav på verksamheterna som ställs i dessa. Förvaltningen är exempelvis positiv till förslaget om närhetsprincipen inom ramen för ickevalsalternativ. Det är ett rimligt alternativ att utgå från för personer som av något skäl inte själva kan välja vilken utförare de vill vända sig till.

Förvaltningen är i stort positivt till att staden uppmärksammar och likställer grundläggande kompetens och utbildningsnivå bland personal inom vård- och omsorgsyрken. Förvaltningen ser emellertid att det nya kravet på grundkompetens kan medföra vissa risker för verksamheten att klara sin kompetensförsörjning. Det finns idag svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens, framförallt inom området vård- och omsorgsboende. Detta kan i sin tur leda till att staden står utan leverantörer om majoriteten väljer att inte ansluta sig till stadens valfrihetssystem med anledning av att man inte kan rekrytera.

Enligt uppdraget ska verksamheterna senast år 2024 ha utbildat befintlig personal i verksamheterna. I denna fråga ser förvaltningen behov av att det förtydligas hur man hanterar frågor som rör personal som av något skäl inte har möjlighet att delta i kompetensutvecklande insatser inom den angivna tidsramen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Anna Jonazon m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom uppdragsbeskrivningarna för stadens egna dagverksamheter och vård- och omsorgsboenden.

I uppdragsbeskrivningen har man, efter utvärdering av stadens covid-19 hantering, bl a ställt högre kompetenskrav på personalen. Vilket Förvaltningen tycker är positivt, men anser samtidigt att staden ska ställa samma krav på de privata utförarna. Äldrenämnden kommer att se över kompetenskraven inför nästkommande revidering av förfrågningsunderlagen för LOV och LOU.

Förvaltningen föreslår att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner uppdragsbeskrivningarna och överlämnar dem till kommunstyrelsen för vidare beslut av kommunfullmäktige.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S) och Charlotte Lilja Pittuco m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Antonia Simon (Fi), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är överlag positiv till de reviderade uppdragsbeskrivningarna och de krav som ställs på verksamheterna. Att i så stor utsträckning som möjligt ställa

likartade krav på äldreomsorgens verksamheter i staden, oavsett regiform, främjar likställigheten och likvärdigheten i valfrihetssystemen.

I revideringen av uppdragsbeskrivningarna ställs höga krav på både personalens och arbetsledarens kompetens. Förvaltningen ställer sig positiv till detta. För att nå målen om en äldreomsorg med hög kvalitet och som är trygg och säker för den enskilde krävs personal med god kompetens för uppdraget. Förvaltningen kan dock se utmaningar med att hinna kompetensutveckla befintlig personal fram tills januari 2024 och förvaltningen kommer behöva kartlägga personalens nuvarande utbildningsnivå och planera för ett antal utbildningsaktiviteter för att nå de nya kraven. Förvaltningen efterfrågar även ett förtydligande kring hur en verksamhet ska hantera personal som av olika skäl inte har möjlighet att delta i de kompetensutvecklande insatser som behöver genomföras för att nå upp till de föreslagna kompetenskraven.

Förvaltningen föreslår att Södermalms stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsnämnds tjänsteutlåtande daterat den 26 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Östermalms stadsdelsförvaltning ser positivt på att äldreförvaltningen tagit fram uppdragsbeskrivningar som tydliggör uppdrag och förutsättningar för verksamheterna i egen regi. Dels som ett stöd för att vård och omsorg ska bedrivas likvärdigt mellan utförare och dels som ett stöd för egen regins verksamhetsutveckling.

Förvaltningen gör samma bedömning som äldrenämnden angående att pandemin satt ljus på vikten av medarbetarnas kompetens. Förvaltningen har därför inget att invända mot att kraven skärps, men bedömer att det kan vara svårt att få höjningen till stånd före 1 januari 2024. Vidare önskar förvaltningen att äldreförvaltningen håller ihop och anordnar kompetenshöjande insatser för hela staden.

Förvaltningen välkomnar således uppdragsbeskrivningarna, men bedömer också att det finns delar i dem som bör korrigeras innan de antas för att de ska överensstämma med aktuella regelverk och delegationsordningar.

Uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet

- Förvaltningen saknar ett avsnitt som beskriver verksamhetens ansvar om någon gäst avlider under vistelsen på dagverksamheten.
- På sidan 19 under rubrik 3.29 Hälso- och sjukvård saknar förvaltningen en hänvisning till hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) som reglerar ansvar för verksamhetschef enligt HSL.

Uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende

- På sidan 29 under rubrik 4.35 Städning samt under rubrik 4.36 Kläder, textilier och tvätt önskar förvaltningen en komplettering i form av hänvisning till vårdhygiens rekommendationer för att minska risken för smittspridning.
- På sidan 31 under rubrik 4.41 Hälso- och sjukvårdsdokumentation önskar förvaltningen en utvecklad skrivelse som förtydligar att verksamheterna ska följa MAS/MARs regler.
- På sidan 32 under rubrik 4.42 Hälso- och sjukvård bör skrivningen ändras så att det framgår att det är vårdgivaren, inte utföraren, som ansvarar för hälso- och sjukvård i enlighet med 12 kap HSL (2017:30). Under samma rubrik bör skrivningen om Lex Maria förtydligas så att det framgår att även risk för allvarlig vårdskada omfattas.
- På sidan 34, under rubrik 4.43 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) måste texten ändras eftersom det är stadsdelsnämnden som ger en delegation till MAS i kommunal verksamhet, det är inte utföraren som ansvarar för att MAS fullgör sitt ansvar. Vidare bedömer förvaltningen att det bör kompletteras med en skrivning om medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR. På sidan finns också en länk till vårdhygien som inte fungerar.

Reservationer m.m.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Mirja Räihä m.fl. (S) enligt följande.

1. Delvis godkänna förvaltningens förslag
2. Därutöver anför följande.

Äldreförvaltningens förslag på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta?

Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna. Vi vill att staden ska ha bemanningenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg.

Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på

olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre.

Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår alltför psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet *kan* ersättas av ordet *ska*, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Veronica Palm m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V) enligt följande.

Vi tycker det är mycket bra att det i uppdragsbeskrivningen står att heltid ska vara norm. Vi vill påtala vikten av att arbetsmiljön och arbetstidens förläggning ska vara sådan att det också är möjligt att orka arbeta heltid oavsett vart i livet medarbetaren befinner sig.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Lisa Palm (Fi) instämde i Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lisa Carlsson m.fl. (S) enligt följande.

Att delvis godkänna förvaltningens förslag

Att därutöver anföra följande.

Äldreförvaltningens förslag på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta? Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna. Vi vill att staden ska ha bemanningsenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg.

Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre. Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver

staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår alltför psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet kan ersättas av ordet ska, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Ersätтарыtrande gjordes av Angelo Tapia (Fi) enligt följande.

Angelo Tapia (Fi) anslöt sig till Socialdemokraternas reservation.

Normmalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Ulla Sjöbergh (S) och Karin Norman (V) enligt följande.

Vi delar förvaltningens synpunkter om att förslaget i stort sett är positivt. Vi uppskattar att heltid ska vara norm vid anställning och att äldreförvaltningen föreslår att kompetenskraven höjs.

Vi anser att inrättande av en bemanningsenhet med fast anställd personal på heltid skulle underlätta för verksamheten med mindre administration och en bättre kontinuitet i vården. En sådan bemanningsenhet skulle underlätta för förvaltningen med mindre administration för att ringa in personal vid vakanser. Det skulle också förbättra möjligheten att utbilda och kompetenshöja personal om tillgången till utbildade vikarier i en bemanningsenhet fanns tillgängliga.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Elvir Kazinic m.fl. (S) enligt följande.

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anföra följande.

Förslaget att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framför allt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta?

Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna.

Vi vill att staden ska ha bemanningsenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg.

Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utövarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre.

Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi föreslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första

hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår alltför psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021-2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet kan ersättas av ordet ska, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ulrika Lorentzi m.fl. (S) och Shamsa Ali Hassan m.fl. (V) enligt följande.

- Att delvis godkänna stadsdelsförvaltningens förslag
- Att därutöver anföra följande.

Äldreförvaltningens förslag på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta? Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi

ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna. Vi vill att staden ska ha bemanningsenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg. Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre. Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår allt fler psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet kan ersättas av ordet ska, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Ersättaryttrande gjordes av Sara Soumah (Fi) enligt följande.

Sara Soumah (Fi) instämde i Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anna Jonazon m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

- Att delvis godkänna stadsdelsförvaltningens förslag
- Att därutöver anför följande.

Förslaget på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovligt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta? Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna. Vi vill att staden ska ha bemanningenhet med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg. Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på

olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre. Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår alltfler psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet kan ersättas av ordet ska, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S) och Charlotte Lilja Pittuco m.fl. (V) enligt följande.

1. att bifalla förvaltningens förslag till beslut med följande tillägg att siffer- och tidsatta mål för att begränsa den andel av arbetstiden som utförs av timanställda vikarier förs in i uppdragsbeskrivningarna
2. att tydliggöra att parallellt med att anställda omfattas av meddelarskydd, är det förbjudet arbetsgivare att efterforska källa till medicuppgifter
3. att ovanstående mål ska gälla alla aktörer inom äldreomsorgen: kommunala, ideella och kommersiella.

En förklaring till det höga antalet sjuka och avlidna inom äldreomsorgen under pandemin som pekats ut av bl.a. regeringens Coronakommission är den höga andelen timanställda vikarier. Det är angeläget att denna andel begränsas inom all äldreomsorg, oavsett driftsform.

Med en lägre andel timvikarier finns bättre förutsättningar att personalen lär känna varje individs speciella behov och önskemål, och därmed får förutsättningar att höja kvaliteten på omvårdnaden.

För att minska behovet av timvikarier krävs sannolikt att personaltätheten inom äldreomsorgen ökar.

I det remitterade förslaget refereras till den lagstadgade meddelarfriheten. Erfarenheten visar att det inte är mindre viktigt att klargöra innebörden i förbudet mot efterforskning.

Ersättnyttrande gjordes av Antonia Simon (Fi) enligt följande.

Antonia Simon (Fi) instämde i Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V) enligt följande.

Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jaime Barrios m.fl. (V) yrkar att nämnden delvis godkänner förvaltningens förslag och anför därutöver följande:

Äldreförvaltningens förslag på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta? Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

Ickeval

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarna då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

Personal, bemanning och kompetens

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna. Vi vill att staden ska ha bemanningenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka

kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg.

Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

Anställning

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre.

Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

Psykisk ohälsa

I pandemins spår mår alltfler psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

Mat och måltider

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

Samordnad individuell plan (SIP)

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet kan ersättas av ordet ska, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.